

Előfizetési árak:

Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Évnyegyedre . . . 1 frt 50 kr.
Községeknél egész évre előfizetve 5 frt.

Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz s legelőszörübb postai utalvánnyal küldendők.

Ismeretlen kézből jött cikkeknek nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal: De és Kis-király-uteza (Baló-ház)

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASZATI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

„Szolnok-Dobokamegye” hivatalos közlönye
s a megyei gazdasági egylet

Megjelenik minden vasárnapon.

A lapot érdeklő mindennemű felszólamlások (reklamatiók) vagy hirdetések a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díjak: Egy 30 négyyszög centiméter tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr., ezen fölül 60 négyyszög centiméterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyyszög centiméternyi tér többlet után 50 kr. számíttatik. Kedvezményül 4—10-szeri beiktatásnál 50%, 11 és többszöri beiktatásnál 10%-nyi díjelengedés. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. számíttatik.

Kéziratok vissza nem adtnak. Nyilttóri cikkek garmond sora után 30 kr. fizetendő.

Bosznia és hazánk.

Deés, 1878. szeptember 5.

Bosznia megszállása mind inkább és szélesebb körben érdekli a nagy közönséget. Közvetlen tapasztalatunk szerint, a magyar és a román egyaránt érdekelve van ez ügy iránt, s a falvakban közbeszéd tárgya, melylyel szemben hallhatni az Olaszországban és Dániában történeteket mint párhuzamos eseményeket felhozni. Lapunk a sajtó törvények értelmében csak az események tárgyilagossá ismertetésére szorítkozhatott. Azonban, — midőn mai számunk tárcája hozza Bosznia megszállását s ennek előzményeit — ezen ügy jelen stadiumát s az ezáltal előidézett közhangulatot illetőleg, adjuk egy nagy francia lapnak — „Journal des Debats” — cikkét, mely az ezen kérdés által mozgalomba hozott kedély izgatottságra vonatkozólag írja:

„A demonstrációk szerencsére eddig elszigeteltek maradtak, de azért jelei a kedélyek állapotának Ausztria-Magyarországon. Ha e jelenségek általánosulnának, Hercegovina és Bosnyákország okkupációja Ausztriára nézve romlás kezdete volna. Vigyázzanak a magyarok, mert Ausztria bukása az ő tulajdon vesztüket is magával hozná, s e nagy megrázkodtatás, mely Európára sem maradna hatás nélkül, őket egyenesen és halálosan sújtaná. Nemzeti létezésük hozzá van csatolva az osztrák-magyar monarchia létezéséhez. Azon nap, a melyen e monarchia szétbomolnék, németek, szlávok nem nagyon lennének megakadva jövőjük iránt; az egyik faj úgy, mint a másik hatalmas

és dicsőséges nemzetnél találna hazát. De a magyarok, két ellenséges faj közé helyezve, csakhamar elfojtatnának általuk, s Törökország romjaival való szövetkezésük sem menthetné meg őket.

Igaz, jogukban állna szitkozódni a politika ellen, mely az osztrák-magyar monarchiát ily kalandos vállalatba sodrá; de azok után, a mik Bosnyákországban s Hercegovinában történtek, nines immár idő a rekriminációra. Mit használ azt vitatni, helyes vagy helytelen volt-e bemenni Bosnyákországba és Hercegovinába? Késő már bevégezett tényeket vitatni. Ausztria sorsa függ e vállalkozás sikerétől, mely lehet rosszul kezdve, de az elpusztulás veszedelme teszi kényszerűséggé, hogy jól végződjék. A monarchia minden népének kivétel nélkül kötelessége közrehatni e mentés művében. Az osztrák-magyar kormány immár egész hadsereget vet a haretérre. Kívánjuk neki a legjobb sikert. Európának szerfölött érdekében áll, hogy Ausztria a Balkánfélszigeten oly állást foglaljon el, a mely bármik is legyenek az udvari párt orosz hajlamai s a felsőbb katonai körök panszláv irányzatai, képes előbb-utóbb neutralizálni Oroszországot s a panszlávismust. Hogy nem látják a magyarok, kik oly finom érzékű politikusok, hogy a dolgok ereje hatalmasb lesz, mint a szláv s horvát tábornokok tervei? Erélyesen, kiméletlenül lépve föl, Ausztria megállítja a panszláv áramlatot, s törhetlenül ura marad a Duna vidéknek.

Biztosra lehet fogni, hogy e népek, melyek megszokták csak az erőt tisztelni,

azonnal meghódolnak neki mihelyt érezteti velük keze súlyát. Ez az egyetlen érv, mely megértetheti velük, hogy állítólagos függetlenségük mennyire fantom, mennyire játékszer, mely hatalmas szomszédok kezei közt minduntalan összetörhetik. Szerbország, Montenegro, Románia csak egy uton menthetik meg nemzetiségüket, vallásuk szabadságát, önkormányzatukat, haladásukat, nyugalmaikat, s tisztes létezésüket, s e mód az, ha Ausztriára támaszkodnak s az ő gyámolításába keresnek biztosítékot a kalandok ellen, melyeknek szüntelenül ki vannak téve. Ausztria bukása a vállalatban, melybe bonyolodott, rendkívül súlyos veszedelem lenne hát az egész Kelet jövőjére. Az osztrák hadsereg sem nem kapitulálhat, sem meg nem hátrálhat. Ha a panszlavizmus erőinek sikerülne meggátolni őt haladásában, ezek nem állapodnának meg itt.

Diadalittasságuk erőt venne rajtuk. S forradalmi áramlat hatolna át csakhamar Ausztria határain, elhoritná Délmagyarországot, Dalmátországot, Horvátországot s magával ragadná a monarchia minden szlávját. Ausztria jutna egyszeriben Törökország helyébe; s más színpadon újra végig nézhetnők azokat a jeleneteket, melyek nem oly rég folynak már szemünk előtt a Balkán félszigeten; az osztrák tartományok, megoldozva a belső zavargások által, megannyi új Bosnyákországgá és Hercegovinává változnának s új európai háborukat idéznének fel; az osztrák-magyar monarchia ki lenne szolgáltatva Oroszországnak és Szentpétvárott mind többször ismételnék, hogy Konstantinápolyba Bécsen, de sőt Budapesten át

A „SZOLNOK-DOBOKA” TÁRCÁJA.

Bosznia megszállása.

Nincs most nevezetesebb ország Boszniánál. Egész világ róla beszél. De sehol nem emlegetik annyit, mint Magyarországon. Pedig az előtt, — bár törekvése mindig vizet zavarni volt, — vajmi keveset törődünk vele mi magyarok s valóban nagy dolognak kellett végbe menni, hogy Bosznia neve egyszerre iránytűjévé váljék politikánknek.

Bosznia e hirnevének nálunk drága és véres oka van. S bár száz meg százezer ajak emlegeti is ma nagy Magyarországon: jöhet idő, a mikor még jobban is, igazi magyar értelemben „megemlegetjük” Boszniát . . .

Nem lehetvén czélunk ez alkalommal politikai fejtegetésekbe ereszkedni, — egyszerűen történeti futó végigtekintésére szorítkozunk amaz eseményeknek, melyek Boszniánálunk oly szomorú nevezetességre juttatták a legújabb időkben.

A ki a térképet megtekinti, látni fogja, hogy az adriai tenger keleti partján úgy vonul végig egy nyújtánya monarchiánknek, mint egy hosszú vékony kolbász. Ez Dalmácia, mely Kálmán király óta jogilag Szent István birodalmához, tényleg azonban az osztrák igazgatás alá tartozik. A római nagy világbirodalomnak egyik legszebb tartománya volt ez valaha, ma elpusztult, kopár

sziklavidek, mely be se hozza a kormányzatára szükséges költségeket. Mégis féltjük, — mert birtokához van van kötve a tenger uralma.

Nem is igen irigyelte tőlünk senki, néhány jelentékenyebb városát kivéve, melyekre néha-néha sovár pillantásokat vetett az olasz. No meg az orosz, a kinek érdekébenfekvő dolog lenne megvethetni lábát valamely pontján az Adriának is, legalább közvetve, olyformán, hogy hű vazallusa és fondorlatainak eszköze: Montenegro kapjon ott egy kis kikötőt.

A szárazföld felőli szomszédunknak, a törököknek kisebb gondja is nagyobb volt annál, semhogy e sivár vidék birtokára vágyják s a bécsi körök nyugton alhattak a felől, hogy mig ő lesz a szomszédunk, Dalmáciának egy ökölnyi kövét sem veszi el tőlünk.

Törökország veszte azonban ki volt már főzve a magas diplomacia titkos konyháján enyészetet a Balkán-félszigeten régóta tartották csak idő kérdésének.

Igen ám, de ha a békés, jómagatehetetlen török helyett más lesz a szomszédunk: az ott fogja elvághatni a hosszú dalmáciai kolbászt, a hol neki tetszik. Ezért szükséges tehát, hogy ez a kolbász megvastagodjék s ne legyen oly könnyen átmetszhető.

Ez a története a bécsi katonai körök ama sokat emlegetett tervének, hogy Dalmáciának „Hinterland”-ra van szüksége. E Hinterland (melléktartomány) pedig Bosznia és Hercegovina. És

ez eszme évek hoszu során keresztül ápolva, táplálva eljutott odáig, hogy megtestesítéséhez fogjanak.

Meg is történtek rá az előkészítő lépések. Sokan már uralkodónk 1869. évi dalmáciai útját is ilyennek tekintették. Hogy a reichstadti egyezményben, az u. n. három császár szövetségben is volt erről szó, talán határozott megállapodás is, — az a fejleményekből kiderül. A bosnyák menekülők szíves látását, több milliót elemésztő államköltségen eltartását sem pusztán emberbaráti, hanem oly politikai ténynek lehet tekintelnünk, mely már oda volt szánva, hogy e menekülteket annak idején fegyveroltalommal szállitassuk vissza s a fegyveres erő további biztosításuk címén ott is maradjasson, — nagyon valószínű. Végre, hogy a bécsi irányadó körök be nem vallott, de mindinkább szembeötlő célja Bosznia és Hercegovina elfoglalása volt, bizonyítja a berlini kongresszuson kieszközölt mandátum, melyben Európa nagyhatalmai az osztrák-magyar monarchiát bízták meg, hogy e két tartományban rendet csináljon.

E mandatumra hivatkozás alapján kezdődött meg aztán a végrehajtás, melyet eleinte békésnek, vérbe nem s pénzbe is aránylag kevésbe kerülőnek hirdettek. Mert hiszen ki merné föltetni a legyőzött s tán végkép kimerült Törökországról, hogy Európa együttes akaratának ellene szegüljön? És ki tenné föl a bosnyák és hercegovinai félvad, szervezetlen lakosságáról, hogy fegyverrel kezében szálljon szembe egy nagyha-

vezet az út. Ime ebben áll a jövő veszélye, ha az elégedetlenség, melyet az osztrák-magyar birodalom némely részében a bécsi kormány politikája keltett, ellensúlyozni találja a kormány erőfeszítéseit.

LEVELEZÉS.

Szamosújvár 1878. szept. 2.

Tekintetes szerkesztő ur!

A boszniai harcra elcsúszott katonák hátra maradt özvegyci és árvái javára rendezett zártkörű táncvigalom lefolyásáról ohajtom értesíteni a „Solnok-Doboka“ t. olvasó közönségét.

Itt is szélesedni állott be a társadalmi légkörben, mert a követválasztási zajos napokat azoknak élénksége, még táncvigalom rendezésével sem lehet előidézni.

E hó első napján estvéli 9 órakor is alig számlált a városi táncteremben a rendezőség 30—40 embert, s jellehet, hogy az előleges kombinációk népes estélyre nyújtottak reményt, nem remélt csekély számmal jelentkezett a mulató közönség.

Dicséret a rendező bizottság tagjainak, kik a cél iránti tekintetből már előbb óvatosan és kímélettel költek; egyersmind köszönet, hogy rendezői munkásságok mellett dacára a bekövetkezett hiánynak, a felülfizetések útján bejött összeget a „M. P.“ szerkesztőségéhez teljesen és hiánynélkül küldték be.

Miután a felülfizetők névsorát sikerült megtekintnem, kérem szíveskedjék annak általam hirtelen lekapott másolatát, a rendezőség részéről szükségelt nyilvános közlés helyett, ide iktatni.

Felülfizetők: Gözöcs 20 kr., Placsintár Kristóf 40 kr., Szolnok-Doboka szerkesztője 2 frt., Placsintár Vetti 3 frt., Dr. Zakariás József 3 frt., Kovács Károly 1 frt., Herrmann Jánosné 40 kr., Hersch Áron 2 frt., Valaki 1 frt 20 kr., Valaki 20 kr., Valaki 20., Chevul János 20., ifj. Simai Geróné 2 frt., Kakuci Bertha 20 kr., Gajzágó Ferenc 20 kr., Valaki 20 kr., Nyegrutz Kristóf 1 frt., Duha Antal 20 kr., Gajzágó János 20 kr., Pál Kristóf 50 kr., Czöbel Pál 1 frt., Negrutiu Miklós 20 kr., Baróthi Miklós 40 kr., Voith Miklós 2 frt., Gönczi Mihályné 20 kr., Györffi Gábor 20 kr., Babaleu Demeter 1 frt., Paska György 1 frt., Turesa Manó 1 frt. Összesen tehát felülfizetésekből bejött: 25 frt 30 kr., melyhez hozzá számítva a városi táncterem díjának 5 frt a tekintetes polgármester ur általi elengedését tesz az említett célra fordítható összeg: 30 frt 30 krt.

Ime! miként lehet saját kedélyünk felderítése és élvágyaink kielégítése mellett, mások fájdalmát némileg enyhíteni; habár ez csak egy csep viz a tengerben!

A táncvigalom reggel három órakor ért véget, a midőn is sűrű ködben, dörgés nélkül villámlás közepette mentünk pi-henni. E jelből nem ok nélkül sejtettem, hogy nehéz felhők tornyosulnak az égen; mert ma délből nagy zápor volt: dió nagyságú jéggel!

(Török*)

Bethlen, 1878. szept. 8

Tegnap folyt le őszi országos vásárunk, egykoron ez vala községünk legnépesebb sokadalma, de az újabb időben nagyon csökkent a jelenlegi pedig silányul ütött ki. Barom vásárunk csekély volt, az ipar és rövid árusoknak lehető szerény üzletét a mindig fenyegető eső nem csak zavará, hanem a bekövetkezett zápor azt tönkre tette.

A helybeli állami népiskolába gyűlkezőnek a növendékek. Ugy látszik, hogy ez iskolai évben is csónka lesz tanereje, mennyiben a leány növendékeknek annyira szükséges a női munkákban a nevelésére a hiányzó munkatartónő állomás betöltése nem fog megtörténni, vagy legalább mind ez ideig késik. A múlt iskolai évben ezen érezhető hiányt gróf Bethlen Sándorné volt kegyes igen szép eredménnyel pótolni, e szép, de terhes áldozatot hozván a nevelésügynek. A fenkölt lelkű grófnénak ezen s több más közérdekben hozott s tanúsított áldozatait is nemcsak községünk, hanem az egész vidék osztja azon mélygyászában, mely e hó 1-én édes anyjának Paget Jánosné született b. Vesselényi Polixéna halála következtében sujtá. Az idvezült bárónő egy vala e bérces haza azon szelleműs főrangú hölgyei közül, kik Erdély társadalmi életének sajátos nemzeti jellegét adtak. Az irodalom terén is szép sikerrel működte, a forradalom előtt megjelent: „Olaszhoni és Schweici“ utirajzai nagyon olvasottak valának, melyekben a természet és művészet képei tárgyai nőies kedélyesség mellett alapos és sokoldalú műismerettel vagynak rajzolva.

Bgn.

Kulini recte Szikszai Nagy Benő végtárgyalása.

(Vége.)

Ezután ügyvéd Munteanu Ágoston tett következő

Védelmet:

Nindenek előtt szorítok azon tényekre, a melyeket vádlott be nem ismert; mert nézete szerint vádlott, most midőn társadalmi létének az élén áll, már azért is bevallott mindent, hogy végre, számolva a törvénnyel, lelkén adósság terhét ne hagyja.

*) De nem diót.

A Káhn Kálmán ellen elkövetett bűntényben ő is vádlott büntelenségét látja; mert Glück János és Schmück Náthán ugyanazonos személyek, s vádlott zárgondnoki minőségét, már mint Glück János felhatalmazottja nyerte az Esztergályos Ábrahám felszólítására. A végrehajtás fogantatásával megbízott Esztergályos Ábrahám a végrehajtást fel is oldhatta s így a tőle nyert engedély felmenti vádlottat; különben is vádlott ez ügyben saját ügyfelei eselszövényének lett áldozatává. Tévedni egy ügyvédnek is lehetséges. Sőt ő tudni véli, hogy Káhn Kálmán maga is megmondhatná, miszerint követelésének ez alpbóli kielégítésére nem is számított. Ezért kéri a btk. 2. §. f. pontja szerinti tévedést vádlottuak beszámítani.

Az okmány hamisításra vonatkozólag nem ismer károsnak mást, mint vádlottat; mert vádlott minden gonosz cselekedet nélkül követte el a közokirat meghamisítását, mi okból kéri a btk. 320. §. f. betűjének alkalmazását, hol a bűntetés 3 naptól 1 hónapigani fogság.

Ugyan ezt hozza fel a Peterdi Sándor Lajos nevének és bizonyítványainak jogosulatlan felhasználására és hamis szerkesztésére; mert a valódi Peterdi Sándor Lajos halott volt, s így őt nem károsíthatta, s csak akkor lett volna szerinte a család bünténye elkövetve; ha vádlott ily úton az örökösöket megrövidíteni, vagy valami követelést felhajtani igyekszik.

A Schmidt Hersehel elleni cselekvényt, nem találja sikkasztásnak; mivel a tőle átvett pénzt nem a megbízójának kellett kiszolgáltatnia s azért úgy tekintendő mint adós és hitelező közötti viszony. Különben is káros időközben kielégítettett.

Még a Ráczkevény elkövetett sikkasztás és a három rendbeli lopás esetére megkívánja jegyezni, hogy azok M.-országban lettek elkövetve, s hogy az ottani gyakorlat nem ismer 5—10 és 10—20 évig való osztályozást. Ez okból védő ügyvéd bizonyítani igyekszik, miszerint a btk. 36. és 37. §§-ai, melyekben meghatározzatik, hogy a mennyiben az ausztriai büntető törvénykönyv hatálya alá nem tartozó külföldi egyén büntetendő, mindig azon büntető törvény alkalmazandó, a mely vádlottra enyhébb és kedvezőbb, s miután M.-országban az osztrák büntető törvénykönyv joghatállyal nem bír, ily esetben M.-ország is külföldnek lévén tekintendő, az ottani gyakorlat alkalmazása jogos. Különben is Nagy-Benő mint főjegyzőnek nem lévén pénzekkel dolga a sikkasztás nem a btk. 181. §-a szerinti minősítésben, mint hivatalnok s a 182. §. szerint 5—10 évig büntetendőleg; hanem a btk. 183. §. értelmében 1—5 évig büntetendőleg követte el, főleg miután tekintetbe veendő, miszerint a sikkasztáshoz hatósági elnézés folytán jutott.

Néhány napra rá Zepese mellett volt heves ütközete a főcseregnek, hol egy zászlóalj rendes török katonaság is foglyul esett, míg a többi nyitva hagyta a vradniki hegyszorosot.

A Gradiska felől előnyomuló hadosztály Jajca mellett küzdött meg a tulnyomó számú fölkelőkkel. Ez a csapat volt az, mely teljes 48 órán keresztül még vizet sem kapott. Iszonyu nehézségekkel és nélkülözésekkel küzdve mégis előre nyomult Travnik felé s aug. 17-én egyesült a Philippovics zömével, mely ugyanakkor szorította vissza a fölkelőket.

Szapáry hadosztálya azonban még ily sikereket sem mutathatott föl. De utjában mindenütt ellenséges indulatú lakosságra találván, mindenütt helyőrséget kellett hátra hagyni, mi által ereje tetemesen csökkent, míg az ellenségé hová tovább nőtt. A fölkelők több támadást intéztek a hadosztály ellen, a tulnyomó ellenséges haderő elől folytonos csatározás közben visszavonulni kényszerült, elfogyván élelme, puskapora s embe-reinek egyrésze is. Doboynál, hol állást foglalt, még egy nagy támadást kellett kiállania a hadosztálynak, melyet nagyszámú ellenséges hadak vesznek körül.

Hogy a fölkelők biznak ellenállásuk sikerében, mutatja az, hogy még Boszna-Szeráj véres elfoglalása (aug. 19-én) sem bírta őket lehagolni. Csoportosulnak különböző pontokon s szervekedni látjuk a tartomány minden zugában azt a guerilla-háborút, mely több áldozatba kerül mint bármely más véres játék.

Ez a helyzet jelenleg Bosznia-Hercegovinában a mi legújabb híreink szerint a fölkelők minden ponton szétverése által naponként javul.

talom rendezett hadseregével? Julius 29-én lépték át csapataink először a török határt.

Szapáry hadosztályai tutajokon gőzkompokon és verthidakon keittek át a Száván; Philippovics altábornagy Török-Brodnál, Joanovics altábornagy pedig Dalmáciából Mostár-felé.

A megszállás első napjaiban a lakosság egész békésen és nyugodtan viselte magát, s már jöttek a diadalmas sürgönyök, melyek kilátásba helyezték, hogy a megszállott tartományok népe hódolni fog s az okkupáció békés jellegű marad.

De a kiábrándulás nem váratott soká magára. S bekövetkezett, a mit előre lehetett volna látni s a mit csak a bécsi intéző körök vaksága nem látott előre. Boszna-Szeráj, a megszállandó tartomány fővárosa a nemzeti ellenállás szervezésének lön fészkevé.

Ahhoz járult a zord időjárás. Felhőszakadások, viharok, záporosók tették a máskülönb is nehéz utakat járhatatlanokká s megnehezíték előnyomulását a betörő seregnek, melynek előcsapatai az átkelés utáni ötödik napon is, augusztus hó 2-án csak hat mérföldnyire bírtak behatolni a határtól s Doboynál foglaltak állást.

Dobojból aug. 2-án délfelé kémszemlére küldtek egy huszárcsapatot, a 7-ik ezred 5-ik századát. Vezérök Milinkovics tábornoki kapitány volt, azelőtt titkár a boszna-szeráji osztrák-magyar konzulátusnál. A kémszemlén kívül föladata volt a békéltető fejedelmi kiáltványt terjeszteni a lakosság között s élelemezésszállítási szerződéseket kötni. A csapat akadály nélkül érkezett a Do-

bojtól csak három mérföldnyire, a Boszna vize mellett fekvő Maglajba, egy 1800, nagybárra mohamedán lakóssal bíró városkába, melynek három mecsete közül a legszebb és legrégebb a tartományban s melynek középkori váromladéka történeti nevezetessége 1697-ből, a midőn azt Savojai Eugén, Boszna-Szeráj elleni híres, de sikertelen hadjárata alkalmával bevette. A mohamedán lakosság barátságosan fogadta a huszárcsapatot s megígérte az élelemezésszállítást. Erre a csapat tovább vonult Zepese felé. Az itteni szoros uton egyszerre körül vették őket a bosnyákok s keresztűzbe fogták. A huszárcsapat leszált a lovokról, gyalog módra kezdte viszonzni a tüzelést. De az ellenség száma tulnyomó volt s a huszárok, miután sokan elesetek közülök, vissza kezdtek vonulni. Az alatt azonban már visszavonulási vonaluk is el volt lépve ellenséggel. Maglajnál plane egészen el volt rekesztve az ut közhalmokkal és feldöntött fákkal. A legtöbb odaért huszárok keskeny rést vágtak a torlaszba, azon kellett volna keresztül rohanni a többinek. De csaknem minden másodikat leütötte a nyeregéből az ellenség golyója. A csapatnak estefelé alig érkezett vissza a sereg előőrséhez a fele. A többi agyonverte az ellenség, közte Maglaj lakossága, kik csak az imént még meghodoltanak.

A főhadiszálláson erre elhatározzák, hogy Maglajon példát statuálnak. Három hadoszlop indult el aug. 5-kén térdig érő sárban. A jobb szárny megkerülte a fölkelőket s félórát csata után visszaverték őket. Az ágyugolyó csakugy kaszált bennök, jelenté a hivatalos sürgöny — s nagyrészek a Boszna vizébe fult.

A kir. ügyészség által felhozott enyhítő körülmények közé kívánja soroltatni még azt is, hogy a ráczkevei sikkasztás óta az elévülési idő is beállott, mi a büntetés kimérésénél tekintetbe veendő; de nézete szerint az is tekintetbe és figyelembe veendő, hogy vádlott a tett elkövetése óta sokat szenvedhetett, sőt azt hiszi, hogy sokkal kinzóbb volt vádlottra nézve azon időszak, a melyet elszökése után szabadon élt át, mint midőn az igazságszolgáltatás folytán fogásba jutott; végre felhívja a bíróság figyelmét arra is, hogy vádlott Szamosujvárt tartózkodási ideje alatt szorgalom, munkássága és magaviselete által tisztas állást és nevet vívott ki, s hogy helyzete — a szép összeg értékével birt ügyvédi irodáját megsemmisítvén, munkásságával szerzett vagyonában — tetemesen károsította meg.

Kéri ezért vádlottra a bpr. 286. §. és a btk. 54. és 55. §§-ának alkalmazásával a legenyhébb büntetés kimérését.

Kir. ügyész és védő ügyvéd közt — a fentebb előadottak értelmezése végett lefolyt nyilatkozat tételek után, a bíróság tagjai viszávonulván, a tanácskozás eredményében Szikszai Nagy Benő a kir. ügyészség által felhozott több rendbeli büntényeiért három évi, hetenként egy napi börtönnel szigorított súlyos börtönnre ítélte el.

Végül megjegyzem, miszerint vádlott, a kikért 24 órai gondolkozási idő alatt, felebbzést nem jelentett s az ítéleten megnyugodott.

Török Árpád,
joggyakornok.

VEGYESEK.

— **Megyénk** őszi rendes közgyűlése miként mult számunk hivatalos rovatában is közöltük f. évi october 3-ik napjára össze hívva lévén főispán úr ömlga a számonkérőszék (sconralis) megtartása határnapjául october 2-át tűzte ki.

— **A községállat érdekében** tudomására kívánjuk hozni a kör és községi jegyző uraknak hogy a községi ügyvitelhez a f. évi január 31-én kelt 1113 számú alispáni rendelet szerint előírt nyomtatványok u. m. Beadványi jegyzőkönyv, Mutató könyv, Lajstrom könyv, Napló a bevett pénzekről és egyéb értékekről s azok elszámolásáról, Tolonez jegyzőkönyv, Posta-könyv külön a közönséges és külön az értékes küldeményekről, Birtokváltási jk. katonai állomásokon kirendelt fuvarokról, Mezei és belrendőrségi ügyekről, jegyzék a községben levágott marhákról, jegyzék a kiadott marha levelekről, Törzskönyv az iskola köteles gyermekekről, névjegyzék és nyilvántartási jk. a honvédekről és katonákról, Napló az állami, törvényhatósági, községi és iskolai adókról s egyéb rovatokról. Letétikönyv. Követelési főkönyv a községi pénztárba beveendő mindenféle pénzekről. Napló a közzég bevételeiről és kiadásairól valamint a községi bíráskodáshoz szükséges új törvényszerű mintázatu nyomtatványok, Tatrosi Mór kereskedésében Deésen készletben tartanak s onnan közvetlenül megszerezhetők, s így némely körjegyző úr által eddig felhozott azon mentesség, miszerint az előírt nyomtatványokat nem volt honnan beszereznie, a felsőbb hatóság által elfogadható nem lesz.

— **A boszniai magyar sebesültek** s a haretéren elesettek hátramaradtjai javára a gyűjtések mindenfelé folynak. A Felsőleges királyi pár résztvevő királyi kegygyel szolítja fel Lajtán innen és túli hiveit adakozásra, s hisszük, hogy a királyi szózat viszhangra talál. Mint értesültünk városunkban is e hó 15-én e czélra az „Angol” szálloda nagy termébe tánczvigalom rendeztetik. A műkedvelőtársulat october első felére színi előadást tűzött ki szintén e czélra, e mellett városunk több lelkes leánya készül gyűjtéseket rendezni. Ohajtjuk hogy ezen előkészületek megynk és városunkhoz méltó eredményt hozzanak, mert ha a mult évben a segélyre szorult törökök javára oly nagy lelkűen adakoztunk, most saját véreink segély kiállítását hagynók részvétlenül elhangzani!!?

— **A „Magyar Lexikon”** megjelent 9. füzetét tiz nap mulva követi a 10. füzet, melylyel e műnek első kötete be lesz fejezve. Ez alkalommal nem mulaszthatjuk el a nagy közönségnek mélyen érzett hálánkat kifejezni azon páratlan fogadásért, melyben vállalatunkat részesítette, ez által egy részt azt tanusítva, hogy ideje már a magyar irodalomnak egy régóta érzett hiányán segíteni, másrészt pedig, hogy az általunk megindított „Magyar Lexikon” czéljának megfelel. Csakis így magyarázhatjuk meg magunknak azon öröndetes körülményt, hogy a „Magyar Lexikon” már eddigelé is annyi példányban terjedt el, a mennyiben talán egy magyar mű sem. A „Magyar Lexikon” szerkesztője, munkatársai és kiadója büszkén tekintenek művükre s biztosítják a hazai közönséget, hogy azon lesznek, miszerint a nagyszerű bizalomhoz méltók maradjanak, minden iparkodásukat oda fogják irányozni, hogy a megkezdett mű mentül teljesebb, az igényeknek mentül megfelelőbb legyen. Sok ügygyel-bajjal jár munkánk, sok helyűnnek kell az anyagot összeszednünk, s csak annak, ki szemtanuja e munkának, lehet fogalma az óriási nehézségekről, melyekkel meg kell küzdenünk. — Nem mondjuk, hogy az a mit nyújtunk, felülmulhatlan; szívesen fogadjuk el az utbaigazítást s a jóakaratu figyelmeztetést, mert meg vagyunk győződve, hogy csak is így válthatjuk be ígérletünket s adhatunk egy jó magyar lexikont, mely bármely nyelven irt hasonló művel versenyezhet. Számos előfizető óhajára kijelentjük, hogy szeptembertől kezdve a gyorsabb megjelenés végett havonként három füzetet fogunk kiadni. Somogyi Ede, a Magyar Lexikon szerkesztője.

— **Mehner Vilmos** könyv- és műkiadásában Budapest, IV. kalap-utca 4. kapható füzetenként 25 krajczárért gróf „Monte Christo” újabb jó fordítása és a „Világ Ura”. Ez utóbbi bár nem Dumas Sándor mesteri tollából került ki, — mindazon által méltán képezi „Monte Christo” folytatását, mert ugy felette érdekes tartalmával mint kitűnő alakításában alig áll az előbbi mögött. Daczára annak, hogy a „Világ Ura” csaknem minden európai művelt nyelvre le lett fordítva, magyarul mindeddig nem volt kapható. Mindkét regény külön is egy-egy befejezett teljes egészet képez. A szerkesztőségünknek megküldött füzetek áttekintése után bizton elmondhatjuk, hogy tekintve az olvasó árt, kiállításuk igen diszes; a nyomás tiszta és sűrű, — ugy hogy e részben nem csak szebbet és jobbat, de többet is nyújtanak, mint más hasonló vállalatok.

— **Adeési** társalkodási egyeslet kölesönkönyvtárából hetenkint kedd, csütörtök és szombat d. u. 1—2 óráig vehetni ki könyveket.

— **Az aug. 31-diki felhőszakadás,** nemcsak Miskolcot tette tönkre, nemcsak Egerben okozott nagy kárt és pusztulást, hanem a Hegyalja több helyén, sőt Verebélyen is. Mádon még borzasztóbban pusztított az éji felhőszakadás, ott negyven házat sodort el és számos ember életét oltá ki egyetlen dűhe. Tállya környékén szintén sok a kár. A miskolci pusztulás azonban a legborzasztóbb. Ott folyvást szedik össze a messze sodort holttesteket. A megmaradt házak közt is sok kezd már oüledeezni s a szükség egyre nő. A tömeges temetések roppant szomorúak — harangozni nem szabad. A megtalált halottak száma több volt kétszáz ötvennél. Sok szegény embernek veszett el most mindene, A kereskedő és iparos osztály szörnyű kárt szenvedte mindenütt a fenirt helyeken. A felhőszakadás nemcsak hazánkat, hanem Európa több részét is meglátogatta a mult hét utolsó két napján. — **Oroszország** a portát arra izgatja, hogy háborút indítson monarchiánk foglalása miatt. — **Orosz** gárda elvonulása daczára a oroszok még mindig megszállva tartják Konstantinápoly környékét s ezért az angol hajóhad is a Dardanellákban marad. — **Olasz** kormány több főtisztet küldött a balkáni esatatérek tanulmányozására, a mi a jelenlegi viszonyok közt elég gyanus dolog. — **Monarchiánk** részéről Kállay Béni neveztetett ki keleti Rumeliába biztosnak. — **A portával** kötendő egyezmény tárgyalása, félbe szakadt s a portának kifogása van nemcsak egyes pontok, hanem gróf Andrássy egész javaslata ellen. — **Kétszáz hegyi** ló érkezett Nagy-Szebenből, hogy a hadsereghez szállíttassanak. — **Midhát** visszahívását Anglia sürgeti a szultánnal, ha új kölcönt akar tőle kapni.

*) E szerencsétlenek felségelésére szerkesztőségünk 5 frt. adománnyal gyűjtővet nyitott, s az adományokat nyilvánosan nyugtázzván sietőleg rendeltetési helyére juttatja.

Közzgazdászati.

Gyümölcs-aszalás franczia modorban.

Francziaországban alig van földbirtokos, kinek okszerűen kezelt gyümölcsös kertje ne lenne. A nagybirtokosnak nagy, a kisbirtokosnak kis gyümölcsös kertje van, s nem engedi hogy a „gyermek pusztítsák” nem küldi zöldjében a városi piacra, hogy ott, mikor már romlani kezd, mindenáron eladják, hanem nagy gondal és jó kedvvel kezeli azt, családtagjaival együtt. Piacra küldi a legszebbeket, ha azok árát jól megadják, vagy befozés és aszalás útján értékesíti, amíg a csekélyebb értékekből a család igényeit elégíti ki.

Kinek pedig kertje van; annak van aszaló kemenczéje.

Melyik gyümölcsnek mennyi melegség kell? Azt könnyen megítélheti bár ki. Annyi bizonyos, hogy minél lassabban megy az aszalás, annál jobb az aszalvány. Szükséges tehát a melegséget mérseke ni, sőt a munkát is néha néha félbeszakítani, hogy habár a gyümölcsök legnagyobb részét és pedig eseresznyt s megyet 6—8, a kisebb körtét 8—10, a nagyobb körtét és almát 16—18 óra alatt egy folytában is megaszalhatnánk, egy-egy kis szünetelés mellett inkább több napokig tartson, csak hogy kellő eredményt hozzon munkánk. Egyik földolog, hogy minél több gőzben részesüljenek a gyümölcsök.

A franczia gyümölcsök nagy része igen nagy szemű s a mieinknél édesebb és husosabb szilva s hámozott és préselt körte és csinosan aprított alma, a hol nagy szorgalom fordittatik ugy a gyümölcs termelésre, mint azok megaszalására, kivált Bordeaux vidékén, honnan évenként 5—6 millió frank áru szilva vétetik ki, s ezek aszalását körül az eljárás a következő: A gyümölcsök, miután egészen megérették, farácsokon gőzön aszaltatnak, de nem magas mérsék mellett, nehogy a gyümölcsben levő cukor (caromel) megpörköldjék. E mellett a nedv nem megy veszendőbe hanem épségben marad, beleszárad a gyümölcsbe. A gyümölcs cukros részei sem változnak el, ugy hogy zamatjuk megmarad. Az ily módon aszalt gyümölcsök nemcsak nagyobbak, de súlyosabbak is, ennél fogva 2—3 annyiért adhatók el mint a mieink. De különös figyelmet kell fordítani a dobozolásra is, hogy csinos, tiszta legyen s a levegő behatását ne engedje meg. Bordeaux vidékén azon szilvák, melyek csemegeül (compot) küldetnek a világpiaczokra, midőn befozetnek, egyszersmind légmentesen zárt üvegekben záratnak el a lég behatásától s ezáltal nemcsak sötét fényüket megtartják, hanem a bennök levő cukor kristályosodása megakadályoztatik s a szilvák hamvas színe megmarad.

A bécsi világtárlaton már versenyeztek a németországi s ausztriai aszalt gyümölcsök a francziákéval. A Magyarországból érkezett küldemények nem szolgáltatnak anyagot a megjegyzésre.

Legnagyobb jóvedelmet huzhatnánk a cseresznye, megy s kivált a szilva okszerű aszalása után, mert ebből rendesen több, mint 100,000 mázsa megy forgalomba közepes években is. Első feltétellel, hogy a szilva u. n. magvaváló és ugyancsak érett legyen, miszerint a száránál már ránczok is mutatkozzanak, mikor leszedjük, a francziák az ily szilvát pár napi fonnyasztás után szitába rostába rakják és forró vízzel leöntik, minél fogva haját igen könnyen le lehet kapni fakéssel vagy körömmel. Ekkor 30—40 fok meleg aszalóba tesszik, pár óra mulva azonban kiveszik s ekkor nyomják ki magvát, de vigyázva, hogy husa nagyon össze ne lapuljon. Megtisztítás után ismét az aszalóba visszatéve, annak melegét lassankint fokozzák, s midőn már épen elegendőnek találják, a hűtést szabad levegőn eszközlik, de gyorsan, s így rakják dobozokba.

Üzenet: Angelika! mitt szerkesztőségi tag kérem igérete beváltására.

Hivatalos rész.

Szolnok-Dobókamegye közigazgatási bizottságától. Sz. 1477.—1878.

Mindenik szolgabírónak.

Tapasztalván miszerint a megye területén a gyümölcs árusok a gyümölcsöt fáhéjból készült dobozokba árulják, mely tény maga után vonja azt, hogy azon dobozok előállítására alkalmasabb eseresznye és hársfák héjai hámoztatnak le, mely tény a lehámozott fák vesztét idézi elő.

Ennek meggátlása tekintetéből felhivatik a szolgabíró ur, város tanácsa, miszerint ezen visszaéléseket illetőleg esetenként tapasztalt fák rongálását saját hatás körükben körendeleitileg megakadályozni igyekezzenek és a város helyekre elárusítás végett gyümölcsöt tartalmazó dobozo-

kat kobozzák el és azok tulajdonosait az erdő-törvények értelmében megbüntethetés végett illetőségük helyi hatóságához névszerint tegye át.

Kelt Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságának Deésen, 1878. évi augusztus hó 17-én tartott ülésében.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságától.
Sz. **1286.**—1878.

Tekintetes Szarvadi Pál ur Szolnok-Dobokamegye alispánjának.

A megye alispánjának az 1373. évtől 1876. év végéig a községi szegényi pénz alapokban befolyt és a szolgabírák által tettleg kimutatott bírság pénzeknek, a helybeli kir. ügyész által szintén kimutatott tételekkel történt összehasonlítása tárgyában idei 1460. sz. a. kelt jelentését midőn közigazgatási bizottságunk tudásul venni határozza, egyszersmind indokolt előterjesztése folytán az egyöntetűség elérése tekintetéből a megye alispánját fölhatalmazza, hogy az 1873. évtől 1876. évig befolyt bírság pénzeket a községektől vonja be, és azokat 1876. évi 157. sz. a. kelt határozathoz képest, a községek javára külön-külön takarékpénztárilag gyümölcsöztetni rendelje.

Erről a tekintetes alispán urat idei 1464. sz. a. kelt előterjesztésével bemutatott közlemények visszazárása mellett, megfelelő eljárás végett ezennel értesítjük.

Kelt Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságának, Deésen 1878. évi július 8-án tartott ülésében.

Br. Bánffy Dezső, s. k.
főispán.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

Sz. **6276.**—1878. 1—3
VII.

Hirdetmény.

Sajó-Magyarós községében a birtokos-ságot egész éven, a volt urbéreseket három hónapon át illető egyesített korcsomajog az eddigi gyakorlat szerint folyó 1878-ik év október 1-ső napjától kezdve három egymásután következő évre folyó év szeptember 23-án d. e. 10 órakor Sajó-Magyaróson a község házában nyilvános áremelés útján haszonbérbe fogadni.

Az árverezési feltételek alólírott járás szolgabíró hivatalos helyiségében a rendes munka órákban megtekinthetők, hol szabályszerűleg elkészített zárt ajánlatok is az árverezés megkezdéséig elfogadtatnak.

Bethleni járás szolgabírája.

Bethlen, 1778. augusztus hó 28-án.

Flóth F. Adolf.

Sz. **1110.**—1878. 1—2

Hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegye tekintetes közigazgatási bizottsága az 1878-ik évi augusztus 17-én 1525. szám alatt hozott határozatával a galgó-magyar-láposi megyei utvonalon Macskamező községnél a Lápos vizen át eszközlendő hidépitésére, a megye költségén már bevásárolt és az építési helyre szállított tölgyfa anyagokon kívül 4711 frt 90 krt engedélyezett.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1878-ik évi szeptember hó 17-ik napjának d. e. 10 órájára a szolnok-dobokamegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 50%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Deésen, 1878. augusztus hó 31.

Szolnok-dobokamegyei m. kir. építészeti hivatal.

Sz. **6023.**—1878. 2—3

Árverési hirdetmény.

Melylellett közzététetik, miszerint M.-Bogáta, Vaád, Alör, Al.-Kosály, F.-Kosály, Guga, F.-Orbó, Kackó, Kapjon, Szelecske, Horgospatak és Peesétszeg községek három havi kántor korcsomajoga a folyó évre folyó évi szeptember hó 19-én d. e. 8 órakor kezdőleg. Kodor, A.-Gyékényes, F.-Gyékényes, Sajgó, Sz.-Törpén, Szóváros, Szinye, Mánya és Pestes községek fenti korcsomajoga folyó évi szeptember hó 20-án d. e. 8 órakor kezdőleg, Sz.-Nyires, Szt.-Benedek, Mikeháza, Szt.-Margita, Cs.-Ujfalu, Lábfalva, Monostorszeg, Gáncs, Cs.-Mihályfalva, Négerfalva, Emberfő, Cs.-Polyán, Felör és Retteg községek fenti korcsomajogi joga pedig folyó évi szeptember hó 23-án d. e. 8 óráig kezdőleg alólírt hivatal által Deésen a szolgabírói irodán nyilvános árverés útján haszonbérbe fognak adatni.

Az árverezési feltételek a szolgabírói irodán bármikor is megtekinthetők.

Deési járás szolgabírájától.

Deés, 1878. augusztus 27.

Hatfaludi József,
szolgabíró.

Sz. **6256.**—1878. 2—2

Árverési hirdetmény.

A kackói birtokosság közös erdejében való makkoltatás és esetleges gubics gyűjtési jog a folyó évre közárverés útján folyó évi szeptember hó 10-én d. u. 3 órakor Deésen, a szolgabírói irodán a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Árverezni kívánók fölhivatnak a kikiáltási ár 5 százalékaival magokat ellátni.

Az árverési feltételek alólírt hivatal irodájában a hivatalos órák alatt addig is be-tekinthetők.

Deési járás szolgabírájától.

Deés, 1878- augusztus 27.

Hatfaludi József,
szolgabíró.

DEMETER BÉLA

fűszer, bőr- és festék üzletében kapható
olajban tört száraz festékek, máz-
zak (lack), erdélyi pince-egyleti
borok, mindig frissen olvasztott
kolozsvári disznó zsir, Mohl Seid-
licz por, Kröczer Ágoston-féle
giliszta csokoládé, dr. Anatharin
szájviz és fogpép stb.

POSTAI MEGRENDELÉSEK JU-TANYOS ÁRON és PONTOSAN ESZKÖ-ZÖLTETNEK.

Két szoba buturozva vagy a nélkül kiadó.

Kiadó birtok. 2—3

Szamosujvár és Deés között a nagy államut mellett széplak és Néma község határán 115 hold első oszt. szántó, 70 hold rét, 45 hold anya legelő és 40 holdból álló belső telek, lucernások, szőlő, gyümölcsös, csinos lakház és minden kellető gazdasági épületekkel ellátott tagosított birtok a vele járó korcsmaház és regáléval együtt, 3 vagy több évekre f. év. szeptember 29-től kezdőleg igen kedvező feltételek mellett haszonbérbe adandó.

Értekezhetni Deésen,

Hatfaludi Józseffel.

Szolnok-Dobokamegye főispánja.

Eln. sz. **823.**—1878. 2—3

Pályázati hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegyében üresedésbe jött 4-ik aljegyzői állomás 700 frt évi fizetéssel választás után betöltendő lévén, felhivatnak mind azok, kik ez állomást elnyerni ólják, hogy szakképzettségüket igazoló okmányaikkal felszerelt jelentkezéseiket folyó évi szeptember hó 25-ig alólírt helyre annál bizonyosabban beadják, mivel a később beérkezettek tekintetbe vehetők nem lesznek.

Deésen, 1878. augusztus 21-én.

Br. Bánffy Dezső, s. k.
főispán.

Sz. **6150.**—1878. 3—3

Árverezési hirdetmény.

Bálványos-Váralya községének ugy a 3 havi községi, mint az összesített birtok-sági italmérési joga folyó évi szeptember hó 29-től kezdőleg 3 egymásután következő évre: azaz jövő 1881-ik év szeptember hó 29-ig terjedő időszakra folyó év szeptember hó 17-én d. u. 2 órakor Deésen a szolgabírói irodán nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár egy évre 1000 frt o. é. mely összegnek 10%-a bánatpénzül előre leteendő.

A részletes árverési feltételek alólírt szolgabírói irodán a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Deési járás szolgabírájától.

Deés, 1878. augusztus 22-én.

Hatfaludi József,
szolgabíró.

Deés városiaci árai 1878. aug. 27-ről.

Egy hectoliter tisztabuza 4 frt 80 kr., rozs 3 frt. 90 kr., törökbuza 2 frt. 70 kr., elegy buza 4 frt. 20 kr., zab 1 frt. 50 kr., árpa — frt. — kr., pityóka — frt. — kr., kendermag — frt. — kr., lenmag — frt. — kr., harieska — frt. — kr., egy liter lenese 20 kr., paszuly 6 kr., borsó 8 kr., köles 18 kr., bab 6 kr., Egy köbméter fa: kemény 2 frt. — kr., lágy — frt. — kr., egy kilogramm marhahús 32 kr., juhús 24 kr., sertéshús 52 kr., disznó zsir 90 kr., egy koszu vereshagyma 6 kr., fokhagyma 20 kr., a pálinka 18 foku: litere 28 kr.

Deés, 1878. augusztus 27-én.

Vékony Ferencz
főkapitány.